

הגזול ומאכיל פרק עשירי בבא קמא

קיד.

עין משפט נר מצוה

גה א ב טושי' ח"מ ק"י
כח ספק ד' נבגיה:
גו ב מ"י פ"י מ"ל
שמי' הלכה א סמג
עשין כח טושי' ח"מ ק"י
קשה ספק לח:
גז ד מ"י (שם) טושי' ע'
שם ספק לג:
גה ה מ"י שם הלכה ז
ופ"ו מהל' מ"ת הל'
ד ס"ה סמג שם ו' ק'
טושי' ח"מ שם ספק מ'
וטושי' י"ד ס"ה שלח ספק
מג:
גז ב מ"י פ"ה מהלכות
גזלה ואחרי' הל' י'
סמג עשין מז טושי' ח"מ
ס"ה שפט ספק ה'
ז מ"י שם פ"ו הל' ב
ועשין הסגנות ונמ"מ
ופ"ה הל' י סמג שם
טושי' ח"מ ס"ה רעט ספק
ז וסמג שפט ספק א'
כא ח מ"י פ"ו שם הל'
טו סמג שם טושי' ח"מ
ס"ה שפט:
כב ט י מ"י שם הל' ד'
סמג שם טושי' ח"מ
כג ב מ"י פ"ה שם הלכה
י סמג שם טושי' ע'
ח"מ ס"ה שפט ספק ה':
כד לז מ"י שם פ"ו
הלכה ג סמג שם
טושי' ח"מ ס"ה שפט:

הנהגות מהר"ב רבינושרר

[א] ת"ח"ה היינו גזול ואפסילו
למ"ד. (לעיל ז דף
עט):

לעזי רש"י

גיו"ר.א. (אנו לעז"י. אולי
צ"ל: גדר).

מוסף רש"י

עורות של בעל הבית
מחשבה מטמאתן. בעל
הבית אילו עשו מוכרין
ועשה מהן מטות
ודולבקות
ומשפצו עליהן לזכר
שלאו לי בלא חסרון
מלאכה מקבלין טומאה
מ"ד (לעיל טו).
ועל עבודתו. השני לזכר
מחשבתו מטמאתו לעבד
דמלך ומזון והלקוח
יעשה מהם מעלות
ועשין לא נגמרה מלאכתו
לכך (שם). של גזול
אין מחשבה מטמאת.
ואע"פ שחשבו עליהן לזכר
שאלו צו חסרון מלאכה,
כיון לסיק מכלל סוסים
בגדים כמו שטעוין
מעות דובין, מ"ט
דסתם גזולת ליכא יאוש,
דמין דדע מאן שקליה
אילו ותבע ליה ליכא
לזכר דלענין גזלה מנייה
אכל אכלתה הוה, אכל
סתם גזילה ליכא יאוש,
דסתם מחשבתה ליה לזכר
שם ובעי"ז קדושין (ב).
והאנס. ממסן דיהיב
דמי (לעיל טו). הקדשן
הקדש. ואסור ליהנות
(שם). והתרומות תרומה.
אסור לז"ס (שם).

ולא אמרן אלא חד אבא ברי' א. וא"ת והא לעיל שרי להפקעת
הלוואה וא"כ מפסידי' אותו הרבה שאם היה רואה יכול
לכפור וי"ל דמכל מקום לא משמתי' ליה כיון שאין משלם על ידו
אלא מה שחייב לו: **ל"ב** משום דינא דבר מצרא. פירשתי
בפרק המקבל (צ"מ דף קח:).
עד דמקבל עירייה ב'. אומר ר"ת
דהיינו דוקא כשישראל רואה
ליתן לו כמו שנותן לו העכו"ם אבל אם
העכו"ם רואה ליתן לו יותר * אין
להפסיד בשביל כן:

תנא ואם נפל ב'. מפורש לעיל
במרוצה (דף סו. ט):

רבה אומר בידוע נמי במחלוקת.
והא דלמנר במרוצה (לעיל
דף סח). ואף רבי אלעזר סבר חיוביה
לאחר יאוש כ' עד דפרין ודלמנא
דשמע' דליאש האי פירכא לא אתי
חליצה דרבה דליה לא מפליג מיד
בין סתם לידוע: **ל"ג** שאין יאוש
בבעלים מתנינן דה. אין מנייה המשנה
אלא כך מפרש שלא נתייאשו הבעלים
בלזם אפילו אומרים שנתיאשו:
היינו גזל. ואפי' למ"ד (א) לטעים
מוזין גזב הוא לענין שמשלם
כפל אבל מ"מ גזלן הוא דמקרי:
ת"ש הגנב והגזלן. ומשום דמיטמר
מאנישי קרי ליה גנב אע"ג
דלא משלם כפל למ"ד (שם) גזלן הוא:
דמקנה

א"ר יוחנן בן ברוקה נאמנת אשה או קטן לומר מכאן יצא נחיל זה ומהלך
בתוך שדה חבירו להציל את נחילו ואם הזיק משלם מה שהזיק אבל לא
יקוץ את סוכו על מנת ליתן את הדמים ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן
ברוקה אומר אף קוצץ ונותן את הדמים: **ג'.** תנא אם נטל מחזיר לבעלים
הראשונים קסבר * יאוש כדי לא קני ומעיקרא באיסורא אתא לידיה ואיכא
דאמרי * אם בא להחזיר יחזיר לבעלים ראשונים מ"ט * יאוש כדי קני מיהו
אי אמר אי אפשי בממון שאינו שלי מחזיר לבעלים הראשונים: הרי אלו
שלו מפני שהבעלים ב' אמר * רב אשי * לא שנו אלא לטעים עובר כוכבים
אבל ליסטים ישראל לא סבר למחר נקיטנא ליה בדינא מתקף לה רב יוסף
* אדרבה איכא מסתברא עכו"ם דדייני * בגיטין לא מייאש ישראל כיון
דאמרי מימר מייאש אלא אי איתמר אסיפא איתמר המציל מן העכו"ם
ומן הלסטים אם נתייאשו הבעלים אין * סתמא לא לא שנו אלא עכו"ם
משום דדייני בגיטין אבל לטעים ישראל כיון דאמרי מימר מייאש * תנן
התם עורות של בעל הבית מחשבה מטמאתן ושל גנב מחשבה מטמאתן
ר"ש אומר * חילוף הדברים של גזול מחשבה מטמאתן של גנב אין
מחשבה מטמאתן לפי שלא נתייאשו הבעלים אמר עולא מחלוקת בסתם
אבל בידוע דברי הכל יאוש קני רבה אמר בידוע נמי מחלוקת א"ל אביי
לרבה לא תיפלוג עליה דעולא דתנן במתני' בוותיה לפי שלא נתייאשו
הבעלים טעמא דלא נתייאשו הבעלים אבל נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו
אמר ליה אנן לפי שאין יאוש לבעלים מתנינן לה תנן נטלו מוכסין חמורו כו'
מני אי רבנן קשיא גזלן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני
הכא נמי בידוע ודברי הכל אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא
רבנן ולא ר"ש בלסטים מוזיין ור"ש היא אי הכי היינו גזלן תרי גזלן ת"ש
* הגנב והגזול והאנס הקדשן הקדש ותרומתן תרומה ומעשרותן מעשר מני אי
רבנן קשיא גזלן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני הכא נמי
בידוע ודברי הכל היא אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא
רבנן ולא ר"ש הכא נמי בלסטים מוזיין ור' שמעון היא אי הכי היינו גזלן תרי
גזלן גזלן ואי בעית אימא הא מתניתא רבי היא דתניא רבי אמר גנב כגזלן

מוכס: אנס. דקמני גזלן הוי ממסן דיהיב זוזי: ורבי שמעון פ"ה. דלמנר גזלן קני:
וקיימא

אפומא דחד. וגמלא שהפסידו שלא
שאלו יודעין לזון במשפט: כי דוואר. שלטון: חד אפומא שדו
ליה. על פי עד אחד אין מוציאין ממנו
להכחיש העד כדי תורה. לשון אחר

אפומא דחד ולא אמרן אלא חד * אבל בתרי
לא וחד נמי לא אמרן אלא בדיני דמגוסתא
אבל כי דוואר * אינהו נמי * (א) חד אפומא שדו
ליה אמר רב אשי כי הוינא בי * רב הונא
איבעיא לן אדם חשוב דסמכי עליה כבי תרי
מפקי ממונא אפומיה ולא איבעי ליה
לאסהורי או דלמא כיון דאדם חשוב הוא
לא מצי משתמיט להו ומצי לאסהורי תיקו
אמר רב אשי האי בר ישראל דובין ליה ארעא
לעובר כוכבים אמצרא דבר ישראל חברה
משמתינן ליה מאי טעמא אי נימא משום
דינא דבר מצרא * והאמר מר * זבין מעכו"ם
* יובין לעכו"ם ליכא משום דינא דבר מצרא
אלא * דאמרי' ליה ארבעית לי אריא אמצרא
* משמתינן ליה עד דקביל עליה כל אונסא
דאתי מחמתיה: **ב'.** ינטלו מוכסין את
חמורו ונתנו לו חמור אחר נטלו לטמים את
כסותו ונתנו לו כסות אחרת הרי אלו שלו
מפני שהבעלים מתיאשין מהן: * והמציל
מן הנחר או מן הגיזס או מן הלסמין אם
נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו וכן נחיל
של דבורים אם נתייאשו הרי אלו שלו

א"ר יוחנן בן ברוקה נאמנת אשה או קטן לומר מכאן יצא נחיל זה ומהלך
בתוך שדה חבירו להציל את נחילו ואם הזיק משלם מה שהזיק אבל לא
יקוץ את סוכו על מנת ליתן את הדמים ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן
ברוקה אומר אף קוצץ ונותן את הדמים: **ג'.** תנא אם נטל מחזיר לבעלים
הראשונים קסבר * יאוש כדי לא קני ומעיקרא באיסורא אתא לידיה ואיכא
דאמרי * אם בא להחזיר יחזיר לבעלים ראשונים מ"ט * יאוש כדי קני מיהו
אי אמר אי אפשי בממון שאינו שלי מחזיר לבעלים הראשונים: הרי אלו
שלו מפני שהבעלים ב' אמר * רב אשי * לא שנו אלא לטעים עובר כוכבים
אבל ליסטים ישראל לא סבר למחר נקיטנא ליה בדינא מתקף לה רב יוסף
* אדרבה איכא מסתברא עכו"ם דדייני * בגיטין לא מייאש ישראל כיון
דאמרי מימר מייאש אלא אי איתמר אסיפא איתמר המציל מן העכו"ם
ומן הלסטים אם נתייאשו הבעלים אין * סתמא לא לא שנו אלא עכו"ם
משום דדייני בגיטין אבל לטעים ישראל כיון דאמרי מימר מייאש * תנן
התם עורות של בעל הבית מחשבה מטמאתן ושל גנב מחשבה מטמאתן
ר"ש אומר * חילוף הדברים של גזול מחשבה מטמאתן של גנב אין
מחשבה מטמאתן לפי שלא נתייאשו הבעלים אמר עולא מחלוקת בסתם
אבל בידוע דברי הכל יאוש קני רבה אמר בידוע נמי מחלוקת א"ל אביי
לרבה לא תיפלוג עליה דעולא דתנן במתני' בוותיה לפי שלא נתייאשו
הבעלים טעמא דלא נתייאשו הבעלים אבל נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו
אמר ליה אנן לפי שאין יאוש לבעלים מתנינן לה תנן נטלו מוכסין חמורו כו'
מני אי רבנן קשיא גזלן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני
הכא נמי בידוע ודברי הכל אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא
רבנן ולא ר"ש בלסטים מוזיין ור"ש היא אי הכי היינו גזלן תרי גזלן ת"ש
* הגנב והגזול והאנס הקדשן הקדש ותרומתן תרומה ומעשרותן מעשר מני אי
רבנן קשיא גזלן אי ר"ש קשיא גנב בשלמא לעולא דאמר בידוע קני הכא נמי
בידוע ודברי הכל היא אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא
רבנן ולא ר"ש הכא נמי בלסטים מוזיין ור' שמעון היא אי הכי היינו גזלן תרי
גזלן גזלן ואי בעית אימא הא מתניתא רבי היא דתניא רבי אמר גנב כגזלן

מוכס: אנס. דקמני גזלן הוי ממסן דיהיב זוזי: ורבי שמעון פ"ה. דלמנר גזלן קני:
וקיימא

(א) ז"ל רב הכהן וכן הוא
גירסת הראש"ש, (ב) כי"מ
קח: (א) ז"ל דלמנר
יע"ד: (ד) ז"ל סו.
(ה) ז"ל רב אשי וכן הוא
גירסת הראש"ש, (ו) ונתייאש
כי"מ ל: ד"ה דני דמגוסתא
נראה דגם הכא גמולא
ע"ש ופירש"י דהכא ונ"ע
קלמ ונ"י הערוך בערך גת
ב' דריני גמולא פ"י בכת
גמולא בלי טענה: (ז) לעיל
סו: כלום פ"ו מ"מ,
(ח) וקדושין (ג: ט) לעיל
סו: (י) פ"ה א"ל,
(ט) ד"ה אמר,

הנהגות הב"ח

(א) גז' אהיה נמי אחד
מומחה שד"י: (ב) רש"י
ד"ה משכחתי וכו' לענכא.
נ"ע ע"ל דף ק"ב ע"ב:

גליון הש"ס

גמ' קסבר יאוש כדי לא
קני. תמוה לי כפונתו דלעיל
דף קו ע"ב דהקשה אביי
לר"י ממונא של
וכי' הא מתניתא דהכא
מוכח כר"י דעכ"פ יאוש
לחוד לא קני: שם ל"ש
אלא לטמים עכו"ם. עין
עיונין דף סב ע"ה תורה'
כן נא: רש"י ד"ה חרי
אלי' שלו וכו' ושינוי
רשות. ק"ל דל"כ האין
אמרי' גנבי' קסבר יאוש
כדי ליק' הא הו' יאוש
ושינוי רשות אלא ע"כ דלא
מקי' שניי רשות כמ"ש
חוס' לעיל דף סו פ"ה
דבספ"ה וז' דמוספ"י וז' דמני'
וכתיבה' מתני' ק"ל
דמקי' שניי רשות א"כ
אין אמרי' א"ל אלא וכו'
מ"ט יאוש כדי קני ה"ל
ד"ל מתני' דמקי' ש"ד
ול"ע: שם ו"ה ברייתא
בנאות. כ"ש צ"מ דף ל'
ע"כ ה"ה הגי' כאן גמולא
וערוך ערך מנכסיה הגי'
דניי דמוספ"ה ופ"י דדנין
בגסות: תוס' ד"ה עד
וכי' אין להפסיד בשביל
כן. עין צ"כ דף כ' ע"ה
תוס' ד"ה ולא לטמור:

רבינו הגנאל

לא אמרן אלא בדיני
דמגוסתא. פי' דין של
אמות העולם של
הדיוטות שדיני בגסות,
דאמרינן בגמ' נטלו
מוכסין, לא שנו אלא
בליסטים גוי דריני בגיטין,
פי' שדיני בגשמה
ובשדה ובאותו אכלא
ובנאות, ולא מיאש. אבל
בליסטים ישראל, כיון דכי
מיתוי ליה לבית דין אומר
בית דין מי יימר דהאי
ליסטים הוא ומי יימר שזה
חמורן אישוי מיאש דאמר
מי יימר דמחזיב ליה כי
דינא. וכיון דמיאש מותר
ליקח מליסטים ישראל.
גוי' דריני בגיטין. פי' בכת
בנאות בלא טענה.